

az isteni képmásnak a helyreállításában előre haladj, a mi ennek ellenére van, azt hadd el." (Huddens).

"Tegy úgy, akaratod maximája mindenkor egy általános törvényhozás elvére emelhető." (Kant).

"Cselekedjél okosan." (Ammon).

"Törkedjél szabadságra minden esemény. ösztön és szenvedés mint önálló állj szembe; a legfőbb hitelt: szabad vagyok. legfőbb törvénye: szabadnak kell lennem." (Fichte).

"Tegy az igazi emberi méltóság érzelme szerint, melyet az irás dőző-nak nevez." (de Wette).

Mindazon elvek azonban vagy pusztán alakiak, melyek tartalmukat máshonnan kölcsönzik a szerint jók vagy rosszak, amint értelmezük, vagy pedig az erkölcsi jónak csak egy oldalát tüntetik fel. Epen ezért a Herbart-féle bölcsészeti iskola lemondott arról, s nem is tartja szükségesnek azt, hogy az erkölcsi jó egy egységes elvben legyen kifejezhető. Ezen iskola szerint — melynek egy szerény híve magam is vagyok — a tettek jó vagy rossz voltát különböző erkölcsi eszmék behatása alatt ítéljük meg. Ilyen eszmék: a benső szabadság, a jóakarát, a jog, a méltanyosság a jóállam stb.

Mind ezekből kitűnik, hogy az erkölcsi rendszer felett, dacára annak, hogy az alapot mindenkinél a tiszta humanismus képviseli, maguk a szaktudósok sem jutottak meggyőződésre, s így annál kevésbé lehet ily értelemben vett rendszeres erkölcsi oktatásban részesíteni a gyermekeket. Ugy kell tehát eljárni, mint a hogy pl. a nyelvtanításnál. Hang-, szó- és mondatant, fogalmazást és helyesírást ugyanis minden osztályban tanítunk a népszerűségben, de nem azon sorrendben, a melyben azok a rendszeres nyelvtani tankönyvekben egymásután következnek. hanem olyan sorrendben, amiben azokat a gyermekek épen felfoghatják. Ki merné azért állítani, hogy a nyelvtannak elemi népszerűségben ily módon való tanításában nincs rendszer? Igen is van: csak hogy ez a népszerű tanuló egyéniségének megfelelő rendszer: ehhez pedig nem kell tankönyv. Csak legyen világosság a tanító fejében: szakértő munkássága, paedagogiai tapintata majd világosságot gyújt a gyermekek fejében is — tankönyv nélkül is.

Az erkölcsiesség tehát tetteinkben nyilvánul: de tetteinkben tükröződik vissza jellemünk is, mely fejlődése legmagasabb fokán és legnemesebb minőségében mint erkölcsi jellem az ember elismervé. Az erkölcsi jellem e szerint az erkölcsiességnek is leghatározottabb kialakulása. Erkölcsiesség s erkölcsi jellem, ha nem is azonos, de legalább is nagyon egyjelentőségű fogalmak. Ennél fogva, ha tudjuk azt, hogy miként fejlődik az erkölcsi jellem, tudjuk egyszersmind azt is, hogy miként emelkedik az ember az erkölcsiesség magaslatára. Vessünk ezért egy főt pillantást az erkölcsi jellem fejlődésére a legelső fokról kezdve addig, míg az szabad elhatározásból eredő öntudatos tetteinkben nyilvánul.

A gyermek még mielőtt gondolkodni tudna, ösztönei behatása alatt cselekszik; mert tettei ekkor még nem cselekszik. Legyen előtte pl. valamely étel. Táplálkozási ösztöne arra fogja indítani, hogy megízlelje s egyék belőle. Ha az étel reá kellemesen hatott, kellemes érzelmek kelttek, akkor ezen kellemes érzelmek máskor is arra fogja indítani, hogy egyék belőle: s ha ezen kellemes érzelmek többször ismétlődnek, úgy azon étel utáni vágy keletkezik, mert az érzelmek megerősödtek. Ha ellenben azon étel pl. keserű volt s benne kellemetlen érzelmek kelttek, akkor az első kóstoló után felhagy az evéssel s táplálkozási ösztöne ellenére sem fog máskor hozzá nyulni: a kellemetlen érzelmek irtóztást kelttek benne.

Élve folyamán számtalan és sokféle hely-

zebe jutván a gyermek, igen sok és sokféle tapasztalatot szerez, melyek eslekevéssé irányzólag hatnak. Tüvekenyegre indítja, ha azok következményei neki kellemes, és ellenállásra, ha kellemetlen érzelmeket biztosítanak. A gyermek értelme lassankint fejlődik: ennek fejlődésével lepest tartva lassankint kezdenek ébredni s nemesebb szellemi érzelmek is, minők: a szellemi mulatás, az aesthetikai, a becs és a rokonszenves érzelmek. A viszonyok, melyek közé a gyermek jut, mindinkább bonyolultak s összetettebbek lesznek. Egyszerre több ösztön keletkezik benne, melyeket egyszerre, egy időben ki nem elégíthet. Egy tanulónak pl. más napra tanulni valója van. Pajtásai jónak s játszani hívják. Leckéjét még nem tudván, gondolkodóba esik. Szerzett tapasztalatai alapján bírálgni kezdi a következményeket: mi lesz reá nézve kellemesebb, azon érzelmek, melyet játszásai ösztönének a kielégítése fog okozni, vagy az, melyet szülői és tanítóinak elismerése, megerősítése kelt: vagy ösztönei a játszási ösztönből származó kellemes érzelmek azon kellemetlen érzelmekkel, melyet a lecké nemtudás fog maga után vonni. Az erősebb győz és döntő lesz a választásnál, melynek eredménye a tett. Ezen egyszerű példa világosan feltűnteti az állatok eslekevéssé s az emberek tettei közt levő nagy különbséget. Az állat feltámadt ösztönének rendszerint azonnal enged, míg az ember megfoglatozás tárgyává teszi a következményeket. Alapja s irányzója azonban mindenkinél az érzelmek.

Az érzelmek ép úgy, mint az értelmi képzetek, többször megújulás folytán megerősödnek. Mennél többször határozza el magát a gyermek valamely érzelmek behatása alatt tettekre, annál jobban megerősödik az, annál kevésbé hatást fog az reá gyakorolni; míg végre oly erős lesz rajta, hogy állandó irányzóvá lesz tetteivel s így lassú és fokozatos fejlődésben kidomorodik a jellem, mely nem egyéb, mint: tetteinkben nyilvánuló állandó akaratirány.

Igen fontos ennélfogva a jellem, s ezzel együtt az erkölcsi fejlesztésre nézve is, az érzelmek mevelése.

A nevelő teendője lesz oly helyzetekbe hozni a gyermeket s úgy intézni saját működését, hogy a gyermekben azon érzelmek ébredjenek fel s erősödjenek meg, amelyek nemes tettek forrásai: míg azoktól, amelyek rossza indítanak, a tápot elvonja.

Az ösztönök és érzelmek fejlődésének az eredménye a kedély is; ennek minősége szerint ítéljük meg a dolgok erkölcsi értékét. Minél gazdagabb és nemesebb a kedély, annál kiapadhatatlanabb forrása szép és nemes tetteknek és gondolatoknak.

Hogy tetteinknek a forrása és irányzója csakugyan a kedély, azt hiszem, hogy fenti rövid pszichológiai fejtegetéseimmel sikerült bebizonyítanom; gondolkozzon ember önmagával is megfigyelheti, de azért még sem tartom feleslegesnek itt idézni Erdmann jeles pszichológus és phylosophusnak a tárgyra vonatkozó igen figyelmes méltó szavait: "Hajlamaink különböznek s így akaratunk is különböző irányban vonatik. Ennek eredménye lesz, mint azon analog külvilági esemény, midőn egy testet különböző irányban működő erők mozgatnak: hogy egy közép irány keletkezik, melyet eredőnek nevezünk, ellentétben az egyes irányokkal, melyek összetevői. Az állandó akaratirányt, mely a különböző hajlamok eredője, kedélynek nevezem, oly szó ez, melylyel, dacára a nagyon is ingadozó nyelvszókának, még is mindnyájan azon képzetet kötik össze, hogy itt a k a r a t i r á n y z ó r ó l, nem pedig értelmi tényről van szó."

Mi indította Leonidast arra, hogy Thermopilénél, Zrinyit, hogy Szigetvárnál meghaljanak? A lángoló hazaszeretet. Mi indí-

totta Krisztust arra, hogy magát keresztre feszíttesse? Az emberiség iránti végtelen szeretet. Ime! a világtörténelem legszebb, legnagyobb és legmagasztosabb tényei érzelmekből eredtek. Tehát az érzelmek képezik azon talajt, melyben úgy a nemes, mint a nemtelen tettek gyökereznek. Ezt a talajt kell művelnünk, ha nemes gyümölcsökből akarunk gazdag aratást.

Kerner Péter.

KÜLFÖLD.

Az olasz kormányválság. Rómából jelentik: A válság megoldását célzó tárgyalások még nem nyertek befejezést s valószínűleg még néhány napig tartanak. A "Fanfulla" fenntartással közli a kamarában elterjedt azon hírt, mely szerint a kormány keltebbé következé változások várhatóak: közmunkügyi miniszteré Grimaldi, kereskedelmi miniszteré Luzzatti, hadügyminiszteré Bertole Viale és igazságügyminiszteré Auriti fog kinevezetni. — A "Popolo Romano" megczafolja azt a hírt, mintha a kiraly nem fogadta volna el a kormány lemondását.

Újabb elfogatások Elzas-Lotharingiában. Strassourban, valamint Mulhausenben és Maasminsterben megtartott házművezetőkön kívül az utóbbi napokban Markkirch, Barr, Gebweiler és Hagenauban is történtek házművezetők. Markkirchben Bloch kerületi tanácsost, Gebweilerben Bollecker ezkuzrást és Hagenauban Freund községi tanácsost fiával együtt elfogták.

A német birodalmi választások jövője. A "Norddeutsche Allgemeine Zeitung" megerősítvén a császári kiáltványról terjesztett hírcsafolatát, megjegyzi, hogy a birodalmi cancellar a legutóbb hozzá intézett több rendbeli kérdésre, vajjon várható-e császári üzenet, azt válaszolá, hogy a kormány az ilyen intézkedést egyelőre nem tartja időszzerűnek s az majd csak akkor fog szóba kerülni, ha a választások oly kedvezőtlenül átneknik ki, hogy a birodalmi gyűlés újabb valószínűsítést szükseggé válnék.

Orosz készülődések, bolgár és orosz hírlapok. Orosz-Lengyelországban mind jobban terjed a háború miatt való aggodalom, melyet a hatóságok különféle intézkedéseikkel élesen éreztetnek. A hatóságok jelenleg felmentő erélyt fejtenek ki a fegyverviselési engedélyek körül fennálló szabályok betartására, az ily engedélyek kiadása ellen akadályokat gördítenek és szigorúan járnak el a tilalmat túllépők ellenében. A lakosság e rendszabályokban a kormány azon szándékát véli fölismerni, hogy a kellő eszközök idejkorán elvonja azon embereket, a melyek háború esetében tán bajlándok volnának belzavartok támasztani.

Sophiái jelentések szerint, a kormány az összes orosz politikai lapoktól megvonta a postai szállítást s így Oroszországból hírek csupán a többi európai lapok közvetítése által jutnak oda. Oroszország már hasonló rendelet kiadott a bolgár lapok ellen — A "Nezavisszima Bulgaria" teljes erővel küzd Sándor fejedelem újra megválasztása érdekében.

LEGUJABB POSTA.

Bulgária katonai megszállása. A Konstantinápolyból jelentett a ma hírekkel szemben, melyek szerint Oroszország részéről Bulgária katonai megszállása szándékoltatnék, a "Pol. Corr." biztosan állithatja, hogy bécsi illetékes körökben ily szándékról mit sem tudnak. — **Anglia Franciaország ellen.** A "Journal des Debats" bécsi levelezőjének

egy táviratát teszi közzé, mely szerint Drumond-Wolff a Konstantinápolyban tett javaslatainak sikertelensége miatt ingerült és a kudarcot francia befolyásnak tulajdonítja. Drumond-Wolff nem itkolta volna azon szándékát, hogy ezt meg fogja tolni és állítgat oda nyilatkozott, hogy Németországot Franciaországra rá fogja uszítani.

TÁVIRAT.

— A honvédségi és népfelkeltési póthitel elfogadása. —

Budapest, febr. 19. (Az "Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésében egyhangulag elfogadta a honvédségi és népfelkeltési hiteljelölésének költségeire vonatkozó hiteljavaslatot. Szóllottak: Dániel Ernő, Műnich Aurél, Fejérvári honvédelmi miniszter. A pponyi Albert gróf, Irányi Dániel, Vadnay, Szemerecz Emil, svégül Tisza miniszterelnök, a ki hangsúlyozta, hogy a veszély nem imminens, de mégis kénszerít benünket arra, hogy idejében elkészüljünk.

NAPTAR.

Febr. 20. Vasárnap. Róm. cath. naptár Eleuther Prot. naptár Eleuther. Görög-orosz napt. (február 8.) Másnap. Nap két 7 óra — peroz. Nyugszik 5 óra 29 perc.
Febr. 20. A Neuman-gyár iparosinak táncestélye a buzaki Fink vendéglőben.
Febr. 20. A "Kölcsey-Egyesület" táncvetimlala a "Fehér Kereszt" nagyerőmben.
Febr. 20. Az aradi iparos ifjak önképző és betegsegélyező egyletének évi közgyűlése d. u. 3 órakor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— **Az aradi ágostai hitvallású evang. egyházközség** ma február 20-án d. e. 11 órakor Tokoly-ter 6. sz. a iskola helyiségében évi közgyűlést tartja, melyre minden nagykorú és szavazattal bíró egyháztag meghívatik. Tárnyak: 1. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1886. évi vagyonegyezléseiről. 2. A gondnok jelentése. Folyó hó 3. ügyek. Az elnökség.

— **Az aradmegyei takarékpénztár** testülete ma délelőtt 10 órakor tartja XVI-évi közgyűlést egyleti helyiségében. A kiváló érdekű közgyűlésre felhívjuk a közönséget s különösen a részvényeseket figyelmet.

— **Biztosítási papírok átvizsgálása.** A háborus hírelt folytán az állampapírok értékeiben lassított ingadozás arra a határozatra bírta a tanácsot, hogy a szerződéses vállalkozások biztosítására lehető helyezett értékpapírokat átvizsgálassa, hogy ennek folytán azon vállalkozások, kiknek papírjai áreszköknés folytán annyira alászálltak, hogy a kívánt biztosítási összeget nem fedezik, az előálló hiány pótlására utasítsanak.

— **A 4-ik korosztály.** A hadkötelezettek 4-ik korosztálya nemcsak Aradvárosra, de az egész Aradmegyére nézve sorozás alá fog hivanni a jövő évben megejtendő sorozás alkalmával.

— **Zene a jégon.** A korecsolya-egylet jégpályáján szép és nagy közönség korecsolyázott tegnap a tüzoltó-zene csengő hangjai mellett.

gény. Egyenes, mint a nagy-uteza szelén a Lacaizel nyárfa s már a nevében van másfél numerus a maga járandóságával, vegyük meg ezekhez, hogy mint ország-világ beszél, a Gyömbér Böszökhöz benyalatos vagyis Rózsikának suttog-butog ő edesen és lihetőleg neki is zengi el, mire az ujbó kiforr, a hol-tomizlant.

Most is együtt táncolnak. Rozikát kissé elbágyasztotta a nehéz, fojtó gőz s kissé lebonnyt feje a Joska karjára, mitől Joskában a vágyak egész fergetege hadiábra áll.

— **Tüzoltóság Gájban.** Még 1870-ben volt alakulában Gájban egy tüzoltó testület, mely céljaira mintegy 120 forintot gyűjtött is: a megalakulás akkor elmaradván, a pénz azóta gyümölcsözőleg keletkezett s ma kamafatával együtt meghaladja a 200 forintot. A tanácsülésen előfordulván az ügy, a főkapitány megbízott a tüzoltóság felállításának kísérletével.

— **A birkozók.** Hinek József birkoesis és Stek Miklós a vasuti 3-ik osztály uteremben birkozta ketek, hogy megállapítható legyen, melyikük erősebb. Birkozás közben a két viador földre került s ily állapotban találta őket Czenger József rendőrőrmester, aki nem tudta az előzményeket, s azon hitben állván, hogy itt komoly birkozás esete forog fenn, beavatkozott, s őket szétválasztani iparkodott, miért Hinek Czenget arcul ütötte. Ez az ügy később a kihágási bíróság elé kerültén, Hinek egy előző hasonló eset folytán súlyosabb — 30 forintra menő büntetésben marasztaltatott el, a mi ellen Hinek fellejlamodással élt, állítva, hogy ők nem folytattak komoly dulakodást, tagadva azt is, hogy Czenget felképzette volna, s mintán e tekintetben tanukul ugyanazon személyeket szerepelteti, kik a kihágási bíróságnál ellene vallottak, s azt is állítja, hogy ezek a tanuvallomással is tévesen lettek felvéve, a tanács pótvizsgálatot rendelt el.

— **Jó helyre szált az áldás.** Szabó Ferencz volt városi őrmesternek öt gyermekkel és nagy nyomorban hátrahagyott özvegyét ritka szerencse érte, megnyervén a stanizslai sorserjegyjáték 10,000 forintos főnyereményét.

— **Átlította a közét.** Pécskán a Gyogye és Andrii testvérek mácsai lakosok összeszóllakoztak egy másik mácsai lakossal, s ez alkalommal Pécskán Gyogye biztatására Andrii puszkájával átlította ellenfelük kezét.

— **Uj gazdasági tudósítói.** A földmiveltés-, ipar és kereskedelmi miniszter Balás

A tó keményen be volt fagyva és az idő is kedvezett a sportnak. Négy óra felé megindult a havazás és valóban elragadó látványt nyújtott, a mint a hóhívekkel fedett karesu alakok szélesben elsiklottak a néző szemei előtt. Készint a nézők, részint a korecsolyázók sorában voltak a következők asszonyok: Tagányi Istvánné, Szentpétery Antalné, Kövér Gáborné, Szathmáry Gruláné, Hindy Arpadné, Millig Józsefné, Széchy Akosné, Ursitz Vilmosné, Iszák Gyuláné, Keresztes Gyuláné, Probst Mihályné, Adler Lipótné, Komlóssy Ferenczné, Ringné, Mittelmann Bódogné, Tempisné, Jegessné, özv. Dorkáné, stb. Leányok: Kövér Mártha, Szentpétery Leonie, Fabian Ella, Jász Margit, Dorka Anna, Komlóssy Ilona és Berta, Ring Mariska, Jegessy Margit, Gruber Mariska, Hofbauer Flóra, Tagányi Hajnalka, Mittelmann nővérek, Zorer Jusztin, Vertán Irma, Tempis nővérek, Assael Emma, Schwarz Gizta, Szathmáry Ilonka. E névsor teljességéért azonban csak tegnap délután 4 óráig terjedő időtállást nyujtott. Megjegyezzük még, hogy ma délután ismét zenező mellett lehet korecsolyázni.

— **Fényes esküvő** megy végbe hétfőn, f. hó 21-én Simándon. Kiss Géza, Tisza Kálmán miniszterelnök gzeszi uradalmanak derek ispánja esküszik örök hűséget Török Erzsike kisasszonynak. Török István, Károlyi Tibor gróf gazdatisztye bájos és művelt leányának. Násznapok lesznek: Faragó Gyula tisztartó és Smith Endre kasznár; koszosz leányok: Konecz Karola és Török Margitka kisasszonyok; vőlegények: Török Sándor és Kiss József. Részünkről is hosszú és zavartalan boldogságot kívánunk az igaz szerelmen alapuló szép frigyehez.

— **Beállt a Maros** tegnap délelőtt 11 órakor, mint egyébránt az erős hideg folytán várni is lehetett. A tél úgy látszik most akarja helyreütni eddigi mulasztásait, s hidegben hóban bőven akar minket kárpótolni. Tegnap délután előbb lassan, majd erősebben kezdett havazni, s olyan igazi téli kép tárult elénk, melynél különbet rendes téli időben sem várhattunk volna.

— **Az aradi lövészegyletnek** eddigi tárek és népszert állóvezetése Tónes Ede tegnap délután adta át leltár szerint az egylet tagyánát Greiner Károly új állóvezetesternek. Az átadásnál jelen voltak: Kövér Gábor, Grünwald Ferencz, Nagy Kálmán, Heinecz Ferencz, Domonkos Lajos stb. Mindenben a legnagyobb rend és pontosság észleltetett. Tónes Ede hat éven át volt egyik legfőhadhatatlanabb és lelkiismeretesebb tisztviselője az egyletnek.

— **A francia nyelvkör** végleg megalakultán, fölhitvának mindazok, kik a francia nyelv elsajátítása céljából kik tagjává öhajtanak lenni ebbeli szándékukat Zaráy Odón, a Kossuth-utcai iskola igazgatójánál, mint a kör elnökénél, vagy pedig Németh Károly francia nyelvtanárnál (templom-utcai fiúiskolában) jelentésük be. A női csoportba Boros Ja ka kisasszonnyal, mint a kör alelnökénél (Bathhány-utcai leányiskolában) lehet jelentkezni. Együttal tudatja az elnökség, hogy a francia nyelvben való oktatás a férfiscport részére már márczius 1-én kezdőd a templom-utcai fiúiskola rajtermében, a női csoport részére pedig a Bathhány-utcai leányiskolában este 8 órakor fog megkezdetni.

— **Az aradi orvosok** közül 11-en vannak 35szérvre, kik mozgósítás esetére hadiszolgálatra kötelesek. A többi orvosok 42 éven felül vannak.

— **Eljegyzés.** Gluek Jakab vinkai kereskedő a napokban tartotta eljegyzését Starker Vilma kisasszonnyal Lugoson. Sok szerencsét kívánunk ismerősei az új párnak.

— **Visszautasított ajánlat.** Vargha Lajosné helybeli lakosnő 11016 forint megterítése iránt támasztott igényt egyik angol gőzhajótársulat ellen, melynek szolgálatában első férje egy hajótörés alkalmával elvesztett, s e követelésük behajtása iránt a tanácsot kereste meg azon ajánlatával, hogy a követelés behajtása esetén az összeg egyharmadrészt a városnak átengedi. A tanács tegnap ülésében tárgyalva az ügyet, a kérvényezőt azaz utasította el, hogy ő nagykoru lévén, nem szorult arra, hogy a város gyámi szerepet vegyen mellette.

— **Tüzoltóság Gájban.** Még 1870-ben volt alakulában Gájban egy tüzoltó testület, mely céljaira mintegy 120 forintot gyűjtött is: a megalakulás akkor elmaradván, a pénz azóta gyümölcsözőleg keletkezett s ma kamafatával együtt meghaladja a 200 forintot. A tanácsülésen előfordulván az ügy, a főkapitány megbízott a tüzoltóság felállításának kísérletével.

— **A birkozók.** Hinek József birkoesis és Stek Miklós a vasuti 3-ik osztály uteremben birkozta ketek, hogy megállapítható legyen, melyikük erősebb. Birkozás közben a két viador földre került s ily állapotban találta őket Czenger József rendőrőrmester, aki nem tudta az előzményeket, s azon hitben állván, hogy itt komoly birkozás esete forog fenn, beavatkozott, s őket szétválasztani iparkodott, miért Hinek Czenget arcul ütötte. Ez az ügy később a kihágási bíróság elé kerültén, Hinek egy előző hasonló eset folytán súlyosabb — 30 forintra menő büntetésben marasztaltatott el, a mi ellen Hinek fellejlamodással élt, állítva, hogy ők nem folytattak komoly dulakodást, tagadva azt is, hogy Czenget felképzette volna, s mintán e tekintetben tanukul ugyanazon személyeket szerepelteti, kik a kihágási bíróságnál ellene vallottak, s azt is állítja, hogy ezek a tanuvallomással is tévesen lettek felvéve, a tanács pótvizsgálatot rendelt el.

— **Jó helyre szált az áldás.** Szabó Ferencz volt városi őrmesternek öt gyermekkel és nagy nyomorban hátrahagyott özvegyét ritka szerencse érte, megnyervén a stanizslai sorserjegyjáték 10,000 forintos főnyereményét.

— **Átlította a közét.** Pécskán a Gyogye és Andrii testvérek mácsai lakosok összeszóllakoztak egy másik mácsai lakossal, s ez alkalommal Pécskán Gyogye biztatására Andrii puszkájával átlította ellenfelük kezét.

— **Uj gazdasági tudósítói.** A földmiveltés-, ipar és kereskedelmi miniszter Balás

Folytatás a mellékleten!

Nagy-Kamarás.

(Egy 43 éves község.)

— **Az "Aradi Közlöny" eredeti távirata.** Noha Nagy-Kamarás Aradban egy kis község, mégis a legteljesebb földrajzi definiókkal kell élnem, töviről-begyíre elbeszélnem gézpariban, vagy gyalogszerrrel a szélrózsa melyik irányva felé kell venni az utat, hogy oda találjunk, míg elhiszik, hogy ez nem a képzelet által telepített falu.

Kevesen és keveset tudnak e kis községről. Egy pár aradi ur ismeri e falut, mert jó krumplija terem, a szerkesztőm meg arról, hogy ezeltől innen küldtem lapja számára közleményeimet.

Kis falu ágas-bogas akácok közé bujva, Igy télen a sűrű köd, meg a maga szerénysege miatt, az utolsó minutáig bujósdiát játszik az idegennek. Egészen el kell érni a Vig Gergely uram széná-sán azt a nyáron csinosított keresztet, hogy feltűnjön a falu kis formás tornyával, feléerre meszelt házaival.

A legregyebb ház benne 43 éves, mivel 43 esztendő a falu. Ezeltől annak a nagy-alföldi kaszálóknak volt része, hogy gulyák kolompja, ménesek eszengetyü-szava s melabus tilinkó danája szürdöttök a nagy eszendő, oly szép idealistius képet nyujtva annak, hol az ő természet zavartalanul uralkodik, hova a civilizatio nem hatolt, hol az ember nyughatatlan vére az alkotás örve alatt nem rombolt.

Emberi munka az az igénytelenség, mely e falun előmlik. A kis földből vert házikók nádfedelekkel, keskeny ambitusával, benne a Pétervársórl lekerült celt palóczer az ő kedves navitásával, tőről-metszett humorával s pompásan szájba illő dialectusával.

Mert a farsang vonalig. Nekik csak most kezdődik igazán. Rövid az, de aztán értékesítve van annak mindeu percze. Kezdiök csütörtökön, ez idén 17-én. Ezt a csütörtököt kövér csütörtöknek hívják, mivel akkor mindaz ami szemek szájnak szép és jó asztala kerül. Ekkor van az, Arany Csillagban "Klaj"-nál tükros bál, mit ok "tükros bál"-nak — a bál szó hosszú á-ját hatalmasan megnyujtva, — hívják.

Élelmes rendezők serege baktat végig az utcákon. Be-beszól ide-oda, hol a bál tettek suttymban készülnek, a bál sikere érdekében. A lányok váltig szabadkoznak. Még is csak hétköznapi az a kövér-csütörtök. Ok itthon báloznak. Van részük benne. Már a

jövő héten kezdetét veszi a mazzálás és "bállokba" kell rakni a dohányt.

De hát azért ott van valamennyi. Hogyne! Nagy sor az a tükros bál. Klaj össze-verhujlja valamennyi numeruson gazdának a tükörjét s ez estére nagy mocok esne a házi becsületen, ha valami vendég ténferegne el hozzájuk, kusza a fal. Képek és tükörök az "Arany Csillagot" díszítik.

A kövér csütörtök bál az igazi elite bál Nagy-Kamaráson. Juczik és Böskek teljes gálába csapták meg. A két telkes gazdák lányai fehér kis hegyes sarku cipellőben taposták a felöntözött, sikos parquetet, az egytelkesek fekete "eberlasztangban", míg a féltelkesek és szellériányok amolyan bór topánt szereznek a megyési piaczon.

Nagy fodru viganó és tarka pruszlija bujnak ezen kívül, hajuk takaros varosokra van szedve, némelyik, a csintalan, már el is leste a módos mazzásterelőt — a kolnöz vasat. A patikai rózsának nincs kelete, a ki festi magát, — azt kiöntözték. Különbök is nagy passziójuk a gny-nótázás. Nem esik itt meg nagyobb szabású dolog, a mely előbb-utóbb is nota-szóra nem kerül.

A legényseg, az is rangosan glanczos. Rotos, bőszerű gulya, selyem lujbili, s panyókára dobott ujas a nélkülözhetlenek. Lában fénylik a ráncos csizma, tudom a betegje lett egy eszmakefe.

Mikor alkotny terül el a láthatáron, kint az Arany Csillag előtt rándúnti a Reszelő bandája s erre népszedik a tájék. Innen-onnan csapatosan jönnek a hűlgyek, gardedamejuk az édes anya. — kik aztán egy csapataba huzódnak össze tereferelni.

A legényseg már ott van. Kezdiöknek az előnként elterjesztések. Mind-nekelők "Klaj", mikor a Reszelő bandája végig hegedülte az introitust, incassót eszelekkzik. Kijelenti, hogy a "h a r o m n a p o k" beköszöntött s lézen e mulatság ára ennyi és ennyi. — Evvel aztán betáblázta ki-kijusát a három napig tartó daridóra, mely ugyszólván vasárnapot a bójt virradtáig szüntelenül tart.

No, a kövér-csütörtökü miri az valóban kedélyes. Némelyek sokan. Rendesen azok mennek a kik nemesnek meg a táncokra angegírozva, vagy amolyan hirtelen a cenusst elért fiatal reményteljes legényke, a ki e tükros bálban választja ki a bokréttából a maga virágszálát. Igen, mert az Arany Csillagba se mehet akármik fia. Nagy sor az, mi-

kor már idáig eljutott a tisztesség. Legalább is két visitatio kell hozzá, amolyan telecsoperedett gyerek népség nem mehet oda konkoly-nak a buza közé.

Nagyon szép képz. Tánccs csak egy fajta van: a csárdás. de ez nagyon változatos. A lassu szépt tempóra andalog, nem szólnak semmit, csak a szemek beszélgetnek, a frissen meg ezer figurája, a megújrázott szápora meg valódi büvészet a labizmoknak.

A tánc alatt csak a sarkantyuk pengése és nagy ezüst pénz, a mi a lányok nyakába csúng, hallik: — tánez után nagy a zsvaj, de a devajkodás is kellő hatások között flyik, a mi a mamák argus szemének tekinthető.

A kövér-csütörtökü miri rövid, csak é-főli 12-ig tart, de igen kedélyes. Ekkor válik el kinek-kinek a sorsa, mert ritkaság az, hogy a leányunk bett ígértet megsegzék e faluban. Van gondja arra a leányuk! Inkább a lányok ott is a hűtlenek.

Mikor ma a rövid mise véget ér, egyszerre néptelen lesz a templom-ter. Az apró trecesselések megszünnek. Igyekszik ki-kihaza. Sehesen ruhat vált s nem tud oly sebesen iparkodni, hogy ne találjon tánczólt párokat a Csillagban. Ekkor jelenteznek legelőbb az e farsangon főköttő alá került fiatal menyecskék. Szinte szgyevulik magukat a helyen. Szemérmesen sítik le szemeket, olyan hü-zódözva mennek bele a táncba. Mennyi vihart is hoznak össze e nézésükkel. Mintha a kiuzó ördögök szagatnák István, Pali (már a kiket e kis szemérmes menyecskék megcsaltak) lelkét. Mert igazán szebb a fehérseléd, ha asszony. Valami csabító kárhozat lakik a szemében.

Persze, tagadhatlan, vannak itt is alkotmányos nézeteltérések. S mindegyik eset alkalmával erre a nagy problémára mutathatunk: keresd a szívet.

A véleménykülönbségeknek kemény argumentumokkal dolgoznak. Harcias népség, s különösen évek előtt alig zajlott le a nagy három napos miri, hogy vérfürdőben ne kezdődött volna a — bójt.

Egy jellemzetes vihar kezdetén magam is jelen voltam s az alábbiakban írom meg egészen tárgyilagoson.

Javába huzta Reszelő a lassut. Mondom, azt andaloga lejtik itten. A legényseg a mi a begyében van, azt mind kiadja ilyenkor, vagyis bókotkat hajjálát össze-vissza. A Zsemlejek Jósikája a legvirtusos bb le-

segélyezésére végig mulassa a farsang egyik legkedvesebb bál éjszakáját, és tette ezt azért, mert a humanitás hívó szavától eltekintve, biztatta az is, hogy a honvéd együt feljára mindig pompásan mulatott.

És ebben a tekintetben a mai bál is igazolta az ősi bizalmat.

Szép közönség, pompás hangulat, érdekes álarazosok szellemessége voltak a tényezők, melyek a mai bált sikerülté tették.

És nem jelentéktelen dolog az sem, hogy a mai bálon többségben voltak az álarazosok, és így viszont nagyobb volt az áldozatok száma, a kik az álaráz leple alatt nagyon sok olyan dolgot hallottak, a mit ugyan maguk igen jól tudnak, de mások által tudva nem szeretnek.

Különösen ki voltak téve a szűrés szellemességnek a notabilitások, kiknek névsorát a következőkben állítottuk össze: F. Ábrahám László főispán, Örmös Péter alispán, S. László Gyula polgármester, Szathmáry Gyula főjegyző, Rozsnyay Mátyas, Br. Bánhidyi Antal főszolgabíró, N. A. C. H. bel Odón, Hauser Károly ezredes, Schwob Aurél, Lukács Miklós, A. N. Talffy Endre, Ternay János, Müller Károly, Robitzek Agost, Cs. Takács János dr., D. Á. László, Szentpétery Antal, A. V. Ferencz és Imre, stb.

A zenét egy tizöltöz-nek és Kiss Józsi jeles cigánybandája szolgáltatta.

Táncra csak éjfél után került a sor, de annak aztán csak reggel felé szakadt vége. A midőn is megtörtént a kibékülés a megszekirozott publicum és a leleplezett álarazosok között.

A Neumann testvérek tisztviselőinek bálja.

Buzsák, febr. 19.

A buzsaiki nagy vendéglő terme ritkán telik meg egy évben oly szép közönséggel, mint a milyen részt vett a Neumann testvérek tisztviselőinek táncestélyén. Amely szép női arc, egyik szebb a másiknál. Nehéz lenne itt juryskodni. Nyugodtabb idegetű ember lehetne erre hivatott, mint a milyen e bál tudósítója. A minden ízében kitűnően sikerült mulatság 9 órakor vette kezdetét. A b. e. r. t. Péter jeles aradi zenekara lassan csatlakozott a társaság rövid bemutatások után csakhamar beletalálta magát a sikerült mulatságba. Azt a ritka magyaros kedélyhangulatot, mely a társaságban felszínre kerekedett, a „Fehér-Kereszt” termeiben lezajlott idei bálók között is oly ritkán találhatunk fel, mint a mi itt uralkodott egész kiváló-kivirradgat. A megyseseket 40 pár táncolt. Efelé után a szűnni nem akaró „soha sem halunk meg” perczekig rázkódhatta meg a nagyvendéglő éppen nem nagy termének falait. A rendező bizottság apraja-nagyja derekasan kitett magáért. Bizonyították, hogy a Neumann ezégek ez után jó nevet akarnak szerezni. A rendező bizottság a következő urakból állott: Schwarz Ignatz, Radnay Károly, Ring József, Neuman Ignatz, Waig Adolf, Schick

Dávid, Deutsch Géza, Riesz Béla, Gunst Márton, Braun Ede, Austerweil Lajos, Steiner Henrik, Ejjelkor gazdagon terített asztal várt a mulató közönségre, Braun Ede íróadvezető mondta az első pohárköszöntőt Neumann Edelére és a család szeretett holgyeire, Schwarz Zsigmond, Neumann Adolfa, Steiner Henrik Neumann Sámuelre, stb. Ott láttuk: Friedmann Kozáti, Kohn Róza, Kohn Riza, Guttmann Lenke, Berger Helen és Rozát, Fink Nanette, Beck Ilona, Klein Franziska, Krausz Flora, Klein Janka kisasszonyokat, öz. Neuman Mórné, Neuman Damelne, Braun Edéné, Madorász Antalné, Könyg Henrikné, Austerweil Lajosné, Kohn Fülöpne, Fink Józsefné, Manheim Pálné, Fürst D. né, Hohl Rozsóné, Weissmann Albertné, dr. Bedány urnokét. Több üdvözlő távirat érkezett vidékről. A terem villanyvilágítással volt kivélgítva.

Vasuti hivatalnokok társasestélye.
A vasuti hivatalnokok második társasestélyét március hó 5-én tartják este a helybeli indóház termében. Az estély este 9 órakor tanezfel veszi kezdetét. A táncteremben az „E. M. K. E.” perselye fűzővendéi a hazafias ezal áldozat-esté barátait. Az első estély hatalmas sikere után, s a mostani iránti nagy érdeklődésből következően, a második estély is pompásan fog lezajlani.

Czigány-bál. Az aradi népzenezek is elhatározták, hogy a farsangon csupán maguknak egy-egy este, ha nem is éppen a farsang napján, de lesz nekik hamvazó szerda után is. Mikor mindenki kimutatta magát és kevés kitalálónk van egy kis táncnyozásra. A mi ugyan a farsang napján is nagyon szegényesen eszant. Hej instálom — soha! fel a primás — elmutattak azok a régi idők, mikor a primás homlokára ragasztották a szász bankó egyik felét, a másikat a nota után raktuk a piosbari ügyellésébe. Most meg a 20 krajczárosok is nagyon lassan szaporodnak. V. d. E. K. György és L. H. Ágost főrendek vélnöksége alatt egy rendező-bizottság alakult, mely február 24-én hamvazó szerda után következő első bájnapon a tizöltöz-kévéházban zárkórú táncestélyt rendeznek.

Szerkesztői üzenetek.

L. I. (Arad.) G. B. jegyű budapesti czikkirónk nevét nem áruhatjuk el.

Almás-Kamarás. (Cs. Gy.) „A két dominó-t kapunk. Sorát vária. Csopán hosszadalmassága késettette eddig is megjelenését.

KÖZGAZDASÁG.

Az Aradi Lloyd heti tudósítása. — február 19.

Az időjárás a lefolyt héten leginkább borult, kevés havazással és kemény hideg volt; a hét utolsó napjában a hőmérő reggelenként 12 null alatt leszállott.

A terményüzletben minden változatlan, jelentéktelen behozatal, de vetelkeds hiányzik.

B u z a i t t és Uj-Aradon alig 1200 mm. lett behozva, eladatott 8—8.50 mmként.

Rozs forgalom nélkül, ára 6—6.20 mmként.

A r p a jegyzése 6—6.20 mm.
Z a b helybeli fogyasztásra 5.75 mmként.
T e n g e r i : esekly behozatal, jegyzése 5.50 mmként a helybeli vasuti állomáshoz.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ülése.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara folyó évi február hó 24-én, azaz esütörtökön delután 5 órakor saját helyiségében teljes ülést tart, melyre a kamarai tag urak ezenel meghívotnak.

A napirendre kitalyve vannak:

1. A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium leirata, melylyel a kamara 1885. évről szerkesztett számadását jóváhagyja.

2. Aradmegye dispánjának véleményét kéri átírata: vajjon a boros sebési vashámor a kohászat körébe tartozónak tekinthető-e, vagy vasgyárnak minősíthető.

3. A soproni társakamara felterjesztése a kamarai hivatalnokoknak a népfelekesi tettelegességeit alól való ideiglenes felmentése tárgyában.

4. Az orsz. árvegyesület meghívása az orsz. ipartestületi értekezletre.

5. Az aradi kereskedő ifjak társulatának kérvénye erőkesi és anyagi támogatás iránt.

6. A számvizsgáló bizottság jelentése a kamara 1886. évi pénzügyi állapotáról.

Arad, 1887. febr. 19.

A kamarai elnökség.

Vegyes közlemények.

Szészület.

(Február 19.)

(B.) Ezen czikknek ára és fizetviszonyai a múlt héten nem változtak. Az irányzat kellemes, a kereslet kielégítő volt.

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban 26.25, 26.50, kiesinyben 26.75 hordó nélkül, per 100 titer „.

Budapesti gabonaüzede.

(Február 19.)

Keves üzlet, 10.000 mm. forgalm. az árk szilárdan tartvák. Tavasz buza 8.99—9.01, új buza 8.86—8.87, új tengeri 6.26—6.27, tavasz zab 6.78—6.80, ősi zab 6.58—6.60, káposzta-repeze 11.40—11.50.

Budapest, február 19. (A z „A r a d i Közlöny” eredeti távirata.) A budapesti tizdsé zárlati árfolyamai: Magyar aranyjardék 96.70, magyar papírjardék 87.—, magyar hitelbank 281.—, osztrák hitelbank 272.7, London 128.30, Páris 50.55.

KIS LOTTO.

Temesvár, február 19-én.

86. 36. 40. 71. 24.

Bécs, február 19-én.

53. 90. 52. 46. 79.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és értéktizsón 1887. évi február hó 19-én.

Magyar aranyjardék 6 sz.	97.—
Magyar aranyjardék 4 sz.	97.—
Magyar papírjardék 5 sz.	87.—
Magyar vasuti kölcsön	146.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib.	95.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	124.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	112.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	103.75
Magyar földterhermentesítési kötv. záradék	103.75
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	103.75
Temes-bánati földterhermentesítési kötv. zár.	103.75
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	104.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	99.—
Magyar nyeresésmatvátsági kötvény	116.50
Magyar nyeresésmatvátsági-kölcson	119.50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegye	78.—
Osztrák jardék papírban	80.—
Jsztrák jardék ezüstben	109.25
Osztrák jardék aranyban	131.—
1860-iki osztrák allamsorjegy	844.—
Osztrák-magyar bankrészevény	281.75
Magyar hitelbankrészevény	273.70
Osztrák hitelintezeti részevény	—
Ezüst	—
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	6.02
Német birodalmi marka	10.12
London (3 havi váltókért)	62.90
20 markos	128.30
20 markos	12.56

IDEGENEK NEVSORA.

(Február 19.)

Fehérkereszt-szálló, Vörös Károly, birt., N. Komlos Gregorovits G. birt., Belgrad, Spitzer M. gyáros, Bpest, Leopold R. gyáros, Nagylak, Czinzer Béla, kerék, Gyula, Morgenstern Ignatz, utazó, Bécs, Daniel L. utazó, Bécs, Zimmermann N. utazó, Bécs, Mebusz G. utazó, Strassburg, Augspitz S. utazó, Bpest.

Nádor-szálló Nemes Károly m. k. erdőrendező, Lippa, Lóth Miklós m. k. gondnok, Rutka, Jaffari Miklós, gazdasz, Mezőberény, Veisz Jakab, utazó, Bpest.

Meghaltak Aradon.

(Február 12-től, febr. 18-ig.)

Belváros: Pál Tihamer, 8 éves, vasuti hivatalnok fia, gimkór.

Sarkad: Floreszku Lukréczia, 3 hónapos, kereskedő leánya, feleszülett gyengeség. — Weiszner Gyula, 2 hetes, pinter fia, göröcs. — Gilgor Todor, 2 óras, Kovács fia, idétlen. — Bogye Györgye, 30 éves, kamász, tulóvész, Thüringer Anna 1 1/2 éves, fuvaros leánya, göröcsök.

Arad városi színház.

Folyó sz. 141.

5. kislehet 21. szám

Vasárnap, 1887. február hó 20-án:

FELHŐ KLÁRI.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

Személyek:

Özvegy Ába Györgyné	—	Siposné
Ába Andráis, fia, molnármester	—	Sárdy Károly
Felhő Klára,) árva leányok, Abáne	—	S. Válday Vilma
Felhő Katica,) fogadott leányai	—	Havas Aranka
Fátyol Ferkó, molnármesterné, Abáne	—	—
—	—	Kiss Mihály
—	—	Makó Lajos
—	—	Szabó László
—	—	Fenyéri Mor.
—	—	Boránd Gyula
—	—	Hunyady Margit
—	—	Vázy Vilma
—	—	Nyilassi Miklós
—	—	Kiss Sándor
—	—	Torday Károly
—	—	Czakó Vilmos

Kezdeté 7, vége fél 10 órakor.

Holnap, hétfőn:

Quasimodo a nitredamei templom harangozója.

Nepies drama 5 felvonásban.

Felelős szerkesztő és kiadó:

HINDY ÁRPÁD.

Közlekedés.

	A vonat	ind. Aradról	érv. Aradra
Csaba: vegyesvonat	regg. 6.20	este 6.28	—
Budapesti személyvonat	d. u. 12.31	regg. 5.45	—
—	este 9.17	d. u. 4.10	—
Erdélyi vegyesvonat	d. u. 4.30	d. e. 8.42	—
—	regg. 6.—	d. e. 11.39	—
Temesvári vegyesvonat	regg. 6.05	d. e. 9.27	—
—	d. u. 5.48	este 8.17	—
Borossehesi vonat	regg. 6.35	regg. 9.20	—
—	d. u. 4.25	este 7.18	—
Szegedi személyvonat	regg. 6.10	regg. 9.48	—
—	d. u. 3.—	d. u. 7.23	—

Nyilttér.

Bortermelők figyelmébe!

Borkereskedők és bortermelőknek szives figyelmébe ajánljuk saját gyártmányu emelytűs és keringő

borszivatyuinkat

jutányos áron egy évi jutállás mellett.

Kiváló tisztelettel

Solymos testvérek,

153.—2—2 gégyár, vas- és ércműzdeje

Aradon, Koltsey utca 6—7. szám.

*) E rovart alatt közöltékért semmi felelősséget nem vállal

Ruzsics István

Értékesítéses Pattoryán

Gyomor-balsam, kiváló jóhatásúnak bizonyult, a gyomor minden betegségében, ára 40 kr. Glistra-echinoid, különösen gyomorkétséghez jó szer, kevesi árban, kellemes ízű, egy darab 10 kr. Örm-ezoktorák, ércmesterek által kidolgozott, az elhanyagolt, egy darab 8 kr. Dr. Heider fagyóra, mely csakúgy hat, mint a szőlő, de nem okoz semmi kárt, hanem csak a gyomrot tisztítja, ára 50 kr. Dr. Heider fagyóra, egy üveg 50 kr. Bontlandand fagyóra, egy üveg 35 kr. Hagfésű szer, ami a haját aligalud feketévé teszi, két üveg 5 ft. Dr. Spitzer arzenoid, eltávolítja az arzenoid szoptól, megfűzheti, és az arzenoidnak kiváló jó hatást, nem hárszony pulviszigt keltsónsz, egy üveg 50 kr. Párisi hajbajpor, egy doboz 50 kr. Gyógyó szappan, hidrogén-szulfidban 50 kr. Hilszerek 2 ft. és 3 ftos üvegében Belsőrepedő levegőben 20 kr. dobozban 15 kr. Csoknádok, egy üveg 1 ft. Vertizsító radobos, egy doboz 21 kr. Szopó levegek. Mehl tessendők.

Állat gyógyaszerok:
Koneburgi mártalpor 40 kr.
Udító nevr lovoknak, kutyáknak, egy üveg 1 ft. 40 kr.
Udító nevr (sajátkezszimény) egy liter 2 ft., fél liter 1 ft.
Seres por 10, 20, 40 kr. 68—8.40

Kenderesy László

épület-, butor- és jégsekreány-készítő,
Kossuth-utca 65 ik szám.

Aj nlja magát minden az asztalos-szakba vágó munkák elkészítésére, nevezetesen: épület-, butor-, bolt-berendezések, konyhaeszközök, faszíre f stett és politurhoz hasonló fényű lakirozott szobabutorokra, valamint a legújabb szerkezeti

sör- és hushűtő jégsekreányekre,

melyek czélszerűség- és olcsóságuknál fogva nagy kelendőségnek örvendenek.
Ugy továbbá 159—1.12

butorok javítását és politurozását

gyorsan és pontosan eszközöltetni igen előnyös feltételek mellett, amennyiben negyedév-, félév-, sőt egyévi részletfizetésre is eszközölöm.

Házi raktáromban kész festett szobabutorok és konyhaeszközök nagyválasztékban kaphatók szintén részletfizetés-re is.

Megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít a legolcsóbb árak mellett.

Kiváló tisztelettel
KENDERESY LÁSZLÓ-NÉ.

Hamedli Ferencz.

Én ábrított egész kézzelgél fűjelentem, hogy Kenderesy László ur által részemre készített sörhűtő ugy czélszerűség, valamint izsees kiállás, esm tekintetben legkiválóbb szerkezeti igényeket is teljesen kielégíti. Olcsóság tekintetben pedig meg a bécsi és budapesti készítményeket is felülmúlja, melyért én ott Arad város és vidéke közönségének mint szakértő, a legmegelőzöben ajánlom.

Seidner Bernát

ARAD,
fent, 31-ik sz., a „Széchenyi gőzmalom” közelében.

Ajánlja dús választékú

erdélyi épület-, szerszám-, tölgy- és tűzifa raktárát

legjutányosabb árak mellett.

161 1—1.

Biztosítási üzletszerzők

kedvező feltételek mellett
azonnal felvétetnek.

a Bécsi biztosító társaság aradi főügynökségével.
Atzél Péter-utca 1. sz. I. emelet balra.
154 1—1.

ANTIPHILLOXERIN

csalhatatlan szer 132—2.3

a szöllötetü kiirtására,

fényes biz nyitványok ezen szer hatásáról a Heiligenkreuzti szerzet, a Gumpoldskircheni, Pfaffstätteni sat. községekűl.

Megrendelések a feltalálhoz intődezők:

BROSCHEK JAKAB JÁNOS főkerész,

Bécs, II. Ferdinandstrasse Nr. 14.

Gábor nagyhalmagyi lakot Arad megye nagyhalmagyi járására az állandó gazdasági tőzsisítő tisztelt bizta meg.

Székelt katona. Frisch Ignác aradi illetőségű közös hadseregbeli katona állomási helyéről Fehértombolomból megszökött, s péntek este Aradon elfogott.

Meghívás. Az I. aradi hadastany-egylet f. évi március hó 6-án (azaz vasárnap) d. e. 10 órák az újárósház földszinti kisteremben rendez el közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai és uton is meghívtnak.

Birtokváltások. Özv. Dán Juoné szül. Jovanov Lenka eladja az aradvárosi 3774. számú tőkényben bejegyzett Határos dűlőből 3 hold 320 ölnyi szántóföldjét Peró Pálnak. Illits Jakab és neje Illits Maritza eladják az aradvárosi 267. számú telekjegyzékben bejegyzett belváros, Holttörök-utcai 10. számú ház és telküket. Pollák Mór és neje szül. Weinger Helenné. Bojtor Demeter eladja az aradvárosi 1642. számú tőkényben bejegyzett, Pernyáva kútvárosi 131. számú ház és telkét — Wagner Péter és neje szül. Frei Mária, és Wagner József és neje szül. Frei Juliánának.

A Ravnán létesítendő fafaragászati tanműhelyről összehívták a magyar népiskola létesítésére eddigléle a következő adományok folytát be: Jánossy Demjen dr., Neumann testvérek, Bayer Károly (Elek), Varjassy Árpád 5—5 ft; Horovitz Lipót (Világos), Tenner Pál dr. 3—3 ft; Minorita-társház, Ábray Lajos, Hirschmann József, Bing Vilmos, Arkay Kálmán, Kiss Armin, Hász Sándor, Millek Lajos dr., Varjassy József, Kornay Károly, Révész Nándor, Matavoszy Nándor dr., Daniél György 2—2 ft; Ballay Ádám, Mátéffy Ipoly, Kerner Péter, Szabó József, Deesy Géza, Kertay Éde, Pokasz Imre, Zatykó Fridolin, Novák Adorján, Révfalvy Emánuel, Faix Benedek, Lőrincz Menyhért, Balla Gyula, Darányi János dr., Lukács Lajos, Rozsnyay Mátyas, Pollák Károly, Wittman Károly, N. N., Csutak Károly, Lumbeck János, Grünwald Ferenc, Rosenberg Sándor dr., Sonnenfeld József, Andrányi Gusztáv, ifj. Andrányi Károly, Kiss István, Rotibek Ágost dr., Tariányi Vilmos, Bogdánffy György, Heeger Ernő, Avarffy Imre dr., Avarffy Géza, Avarffy Ferenc, Sonnenfeld Károly, ifj. Steinitzer József, Sehulhof Károly, Reicher Ferenc, Knefel Károly, Illés Károly dr., Szalay Antal, Szalay Károly, Weidenfeld István dr., Adler Lipót dr., Winter Adolf 1—1 ft; Csáky Dénes, Edelmüller József 50—50 ft. Összesen: 100 ft. — Ezen czéla szerkesztőségünk is készséggel fogad eladományokat, s eljuttatja illetékes helyre.

Köszönetnyilvánítás. Az ujarad-zsigmondházi torna tőzsisítő-egylet f. évi február 12-én tartott táncvizsgaalkalmából a nyert eredmény, az alólírt parancsnokság által részletesen átvizsgáltatván, a következőkben állapítottak meg: 1-ór. Belépti-egyetem elismeréséből befolyt 131 ft. — 2-ór. felülnevelés és kegyelvények 40 — a jogdíj iránt érdeklőlők részéről kifizésen 62 ft 60 krt, összes bevétele 193 ft 60 krt. Ezen összegből levonván a 101 ft 45 krt. kiadást. Mutakozik tiszta bevétel 92 ft 15 krt, mely eredmény a zsigmond tőkényhez csatolotván, gyümölcsözöses végett az ujaradi takarékpénztárba elhelyeztetik. Ennek képesben teljes örömmel ragadjuk meg az alkalmat arra nézve: hogy miadatoknak, a kik korszerű gazdasági ügyünk anyagi támogatása czéljából rendezett, és főnyesen sikerült táncvizsgálmunkat becses jelenlétükkel megízelték, a leghálásabb köszönetünket e helyütt is kijelenteni edes kötelességünknek tartjuk és így — igaz szívvel jövő köszönetmondunk az ujaradi és vidéki azon tisztelt hölgyeknek, a kik jelenlétükkel a vizsga felnyét olyannyira emelték, — az aradi dalár-egylet lelkes és ügyhuzzó karnagyának, Kresz Ferenc urnak és vezetése alatt a vizsgalomban résztvevő dalár urnaknak, a kik mondhatlan szívességet tanúsítottak az által, hogy a tánc közökben, nint drága hazánk hű fiait, hazafias, szabályos és összhangzó dalaikkal a legnemesebb élvezetek világát tarták fel díszes közönségünk előtt. — Az Arad szék. kir. városbeli általunk egyformán becsült szerzet és mélyen tisztelt mindkét önkéntes tőzsisítőkörbeli derék bajtársainknak, a kik tömeges megjelenésükkel ismételtben bizonyították azt, hogy nehez közlelmeinket viszont méltányolni és nekünk oly jól eső drága barátságukat tüntetőleg tartantani s igazolni tudják. — Az aradi hírlapok tisztelt szerkesztőjeinek, a kik sikert biztosító hangzatos és díjjalán közleményeikkel ügyünket jókárólóg határozottan ismételték, — az ujaradi tánckedvelő ifjúágnak, kik a rendezés körüli fáradszó buzgólkodás által a táncvizsga anyagi sikerét oly szép eredményre juttatták, — végül az igen tisztelt felülnevelőknek és a nagyrészt közönségnek nagy-lelkűségét, kik egyfelől tartozó hálafelelősköztük legveszélyesebb adományaikért és azon léltető szíveségért, a melylyel kiválóság-kivirradtig a legvigyázó kedélyben lefolyt táncvizsgálmunkat támogatni kegyesek voltak. A felülnevelők névsora: Főztisztelő Várdy Ferenc ur a magyar t. o. szövetség főpapja 5 ft, az első aradi önkéntes polg. tőzsisítőkár 5 ft, az aradvárosi önk. tőzsisítőkár 5 ft, főt. Zsigmony Kornél apát ur 2 ft 50 krt. főt. Hemmen Ferenc főesperes, id. Barabás Péter, Daniél László, Borbura Mano, Hruzek Béla, ifj. Haskel Ignác, Lambert Ferenc, Martini Mátyas, Schriba Antal urak 2—2 fttal, továbbá Frank András, Gangl Andor, Heinel András, Hammer Mátyas, Heinel János, ifj. Kovács Ferenc, Ludvig Lajos, Kremmer János, Kozák József, Kellem Pál, Kron Kálmán, Medveczy János, Orth Gyula, Perei András, Rittich Antal, Rothmüller Ferenc, Sztanulovits László, Schragner András, Tóth Vilmos, Tuffner Ignác, Weiner Pál urak 1—1 fttal. Zircber Antal ur 60 krtal; Berthe György, Dávid Péter, Grünwald Ödön, Hartman Miklós és Princz Fidel urak 50—50 krtal, végre Ternajzó Caesar ur 3 fttal. Kelt Uj-Aradon, 1887. február 16-án. Az egyesület parancsnoksága.

Kmetty János színházi sörösarnokában mártól kezdve nehány estén át Flóra János jónévi csabai zenekara fog hangversenyezni. Belépti díj nincs.

Hazánk és a főváros.
— **Időjárás.** A központi időjelző állomás a következőkben tájékoztat az idő vonatkozásban: Hazánkban: Északias, részben nyugatos, melegsélt szelek mellett, a hideg keveset változott, a légnyomás északnyugaton kissé nagyobb, délkeleten kisebb lett. Az idő északon és északnyugaton derült, délen és délkeleten helyenként havazással változó, egészben fagyos. Kihátás a jövő időre: H a z a n k b a n: Északnyugati változó, délkeleten borús idő várható, itt havazásokkal, kissé nagyobb hőmérséklettel.

Az uralkodó Budapest. O Felsége a király február 27-én, O Felsége a királyné pedig 28-án érkeztek Budapestre. Bál vagy táncszertély az udvarnál O Felségeik itt tartózkodásának ideje alatt ezuttal nem tervezetik.

Vérgőz csendőr. Süköd pestmegyei közsgében — mint onnan írják — f. hó 12-én általános megbotránkozást keltett a következő eset: Az ottani róm. cath. plébános a párbort szakácsnője és egyttal az ő vejének. Guines nevű holtosnak adta át, ki azt a plébános halála után nagy mohósággal kezdte behajtani. Az említett napon is ebben buzgólkodott egy végrehajtó, két esküdt s a kis-körösi szolgabíró által mellője adott csendőr társaságában. Ez erőlyes fellépésnek a legelőbb helyen meg is volt a sikere. Az utolsó hazánl azonban egy suhanz kijelentette, hogy biz ő nem tartozik semmivel és nem is fizet. Szót szó követett, s a suhanz annyira dühbe jött, hogy baltájáért akart kiosolni. A csendőr utját állta. A legény ekkor a csendőr puszkáját akarta elkapni, ez azonban kirántotta a kardját s olyant sujtott a fejére, hogy a bór ketté szakadt: ezután összevissza szurkálta. Az esetről távirati tudósítást küldtek a keeskenéti csendőrpárcsnokságnak.

Tizenöt kihívó, egy kihívott című újdonságunk kiegészítése s a történet megvilágítása czéljából a legbiztosabb forrásból a következőkért értesítik lapunkat: A Félegyházi lakó három Holló testvér és utóbbi években igen jelentékeny szerepet játszik és nagy tevékenységet fejt ki szülővárosuk köz- s különösen kulturális ügyeinek a fejlesztése terén. Mint szegény iparos szőlők gyermekei, teljesen önmagukra hagyatva s önjerejükből küzdöttek fel magukat tekintélyes társadalmi állásra. Lajos, a legifjabb, jogtudor és igen keresett ügyvéd, városi képviselő. Pestmegye törv. hatósági bizottságának tagja s a félegyházi iskolák elnöke: László gymnasiumi igazgató s városi képviselő; József, a legidősebb, városi képviselő és az ipartestület elnöke. Müködésük feltételességet s tán irgységet is kellett a casino több tagjában, akik nem szivesen látták körükben a haladópárt e három mozgótagy tagját s ezért szavaztak László és József ellen: mert Lajos már régóta tagja a casinonak. Miután László az ügyet lovagias nton befajezta, Lajos is eleget tett kötelességének s megvívott a casino egyik tagjával dr. Hofér Józseffel, Szegeden. A polgárság így impozans fáklýásmennettel szolgáltatót elégtételt a megsértett három testvéreknak. Az ügyvédnél Voná Mihály városi képviselő, az igazgatónál Fehér Antal a „Félegyházi hírlap” felelős szerkesztője, az ipartestületi elnöknel pedig Tóth Imre ipartestületi alelnök tartottak beszédeket. A fáklýásmenet, darzara annak, hogy mintegy 6—8000 ember vett abban részt, a legrépédásabb rendjén folyt le.

Baleset a bálón. Péntekre virradó éjjel a pozsonyi lövőházban nagy társaság mulatott együtt. Bált tartottak, és senki sem hitte, hogy a mulatság balul fog végződni. Egy olajfestményt kép, mely O Felsége a királyt életnagyságban ábrázolta, leestett a szögrol, a melyen függött, és súlyosan megsebesített két fiatal hölgyet, kik a kép alatt ültek. A szerkesztőségünk nagy levertséget idézett elő.

Rövid hírek. A király O Felsége a repejói gör. cath. lelkesi lak építésére 150 ftt, s a lászói római cath. templom építésére 100 forintot ajándékozott. — Dr. Vályi János eperjesi görög cath. püspök, hir szerint belső titkos tanácsosi méltóságot kap. — Gr. Szapáry Gyula volt pénzügyminiszter Bécsbe utazott s kihallgatáson volt a királynál. — Br. Piret de Bihar Lajos kamarás és a 13-ik házszerezd hadnagya jegyet váltott Karácsonyi Mária grófnisszony-nal, néhai gr. Karácsonyi Guido leányával. — Gróf Esterházy István a pozsony megyei főispán néhány nap óta gyöngédkedik, de állapota nem ad okot aggodalomra. — A zombori takarékpénztár a múlt évi jövedelemből ezer fttot adott jótékony czéla: ugyanez intézet árteki utat is furat Zombor főterén. — Gyulafehérvár város a múlt szerdai közgyűlésen elhatározta, hogy Lukács Béla államtitkárhoz, ki a városnak hosszú időn át volt orsz. képviselője, államtitkári kinevezése alkalmából üdvözlést küld.

A nagy világ.
— **Színházegés.** A laibachi színházegésről még a következő részleteket jelentik: Egész éjen keresztül folyton égett a színház s az épület teljesen leégett. Egész estig el volt foglalta a tőzoltóság az izzó romok eloltásával, a mi, minthogy a szivattyukba befolyt a víz, rendkívül nehezen sikerült. A színházat 1765-ben alakították a lovárdából s Zöllner, Kotzky, Fritsche és Westen igazgatók alatt nem rossz időköt ért. A tartománygyűlés szlovén előadásokat tartottak, előbb négyezer havonként, majd kétszer havonként. Az évad idején s a legutóbbi időkben egy tartománygyűlési határozat folytán ismét négyezer tartottak szlovén előadást. Schulz, mostani igazgató nagy nehézségekkel küzdött,

minthogy a szlovén lakosság elvből nem látogatta a német előadásokat. A színházat nem akarják többé ugyanazon a helyen fölépíteni. Hir szerint a leégett színház helyén tartománygyűlési épületet emelnek, de német színházat ott többé nem építenek. A német lakosság vigasztalhatlan egyetlen művelőlési intézetének pusztulása fölött s a krajnai takarékpénztár segélyével más helyen akar német színházat építeni. — Ugy írják, hogy az egész a tulságos fűtés következménye. A tüzet először a páholyok folyosójában vették észre s a láng iszonyu gyorsasággal terjedt el. Az utolsó előadás után a vasfüggöny borszaszó robajjal dőlt le a színpadra, mint-hogy láncza elszakadt. — Schulz igazgató márczius 5-én szándékozott igazgató-ságának 25 éves jubileumát ünnepelni s most 42 társával együtt kenyérkereset nélkül maradt. A zenekar tagjainak ezenfelül össze hangszerei elégték. Sok színész grderőbeje is a lángok martalékára lett. A tűz alkalmával Schmidt, közhízi felügyelő, letráról való lezuhanás következtében veszélyesen megsebesült. Agyvérlege megrendült s most deliriumban fekszik. Rajta kívül még egy tizölt is veszélyes sérüléseket szenvedett.

A „Times” titka. A lapok egymásközi versenyének jellemzésére sok mulatságos dolgot írtak már össze. Ki ne mosolygott volna például a „Sztrogov Mihály” élelmes hazetirí tudósítóján, ki kész áttáviratoztatni Londonba az egész bibliát, csak hogy collegája ne sürgönyözhesse meg lapjának a legújabb szenzáció hírt. Mert hát a lap tekintélyét nagyban emeli, ha valaminek megelőzi társait. Ez a bravúr sikerült a „Times”-nak is, mikor elsőnek adhatott hírt a lord Churchill volt pénzügyminiszter lemondásáról. A többi lapok bosszankodtak a lefőzetés miatt s szörnyen törték a fejüket a felett, miképen sikerülhetett a „Times”-nek egy éjen át megőriznie a titkot. Most aztán megfejtik a csodát, melynek nagyon egyetért a nyitja. Lord Churchill íti tizenegy órák bekapogott a „Times” főszerkesztőjéhez s közölte vele az újságot. A mint aztán a lord távozott, a szerkesztőnek első gondja volt bezáratni a szerkesztőség minden aajtáját. „Lélek az ajtón se ki, se be!” volt a jelszó mindaddig, míg a lap teljesen el nem készült. Még az érkező sürgönyöket és tudósításokat is csak az alakon vették át. Így aztán nem volt a ki elárulja a titkot.

Sensatívó gyilkosság. Gráczban csütörtökön meggyilkolták dr. Pebal Lipót egyetem tanárt, egy igen érdemes és ismert vegyész. A tanár a vegytani intézetben lakott. Este felé egy Nebel nevű egyén, ki az intézetben volt alkalmazva, de rossz magaviselete folytán elbocsátott, behatolt a tanárhoz s meggyilkolta. Az eset mely részvételt kelt. Késztelen, hogy Nebel boszúból követte el a tettet. Egész éjfélig sok száz főnyi tömeg állta körül az épületet. A gyilkost pénteken reggel elfogták egy külvárosi korcsmában. Ciankálit vett be és az őt elfogó rendőrök keze közt halt meg.

Rövid hírek. Vilmos német császár kit bérzei hírek már ismét betegnek jelentettek, csak egy kis megűülés következményeiben szenved, de sokszor mődon fogadja a hivatalos előterjesztéseket. — Sándor bolgár volt fejedelem félbeszakította keleti utazását s Párison át visszatért Darmstadtba. — A párisi dívat legújabb széskélye az, hogy teljesen számdit a viragot a női ruházatsztílusból: majd visszavesszi. — Herczeg Collalto Emanuel Bécsben a háza lépcsőjén elesett és lábát törte. — A „Czigánybáró” Bécsben tegnap érte meg 150-dik előadását. — Bécsben a több nagy láda hever régóta, a Holnb által Afrikából küldött értékes gyűjteményekkel; hatszáz forint kellene a kiváltásra, kezétek is rá gyűjteni s összegyűlt összesen 7 forint.

SZÍNHÁZ.

— február 19.
„Georgette.”

(Színmű 4 felvonásban. Írta: Sardou Victor. Először adatott az aradi színházban február 19-én.)

Elvehet-e egy úri ember egy kifogástalan leányt, a kinek az anyja nem volt mindig az?

Sardou „Georgette”-jében ezt a kérdést veti fel, a nélkül, hogy határozottan feleltesse, szereplőivel a kérdésre. A tagadhatlanul merész, társadalmi kérdés meséje onnan indul ki, hogy Georgette, egy vidéki café-chantant-beli énekesnőnek viszonya van a többek közt Clavel de Chabreuil gróf egyik testi-lelki barátjával, ki a szép curtizán legjobban szeret, s e szerelem gyümölye egy kis leány lesz. Georgette kedvese az 1870—71-iki francia-német háborúban esik el, míg Georgette egy dűsgazdag amerikai kereskedővel folytat viszonyt a tengeren túl, s annak hét milliónyi vagyonával haza jön, mint özvegy grófné. Leányát egy intézetben neveli, s ezalatt minden vagya oda-irányul, hogy egy főúri férjét szerezzen magának, a kinek ezimeje s méltósága jogot adjanak leányának arra, hogy előkelő házasságra lépjen. Ezt meg is találja Carlington angol hercegenben, a ki eladósodva nőül veszi Georgettet, a ki hercegenek évi százezer livre apagnag-t ad ezimeért. A herceg tovább dözöl és marad élhaháznak addig, a mig egy jó időben jött szélhűlés ágyba szegi, hol éveken át mint élő-halott siet a vérszűztülés elé visszatartatlanul.

A herceg már utoljárt járja és pár napja van még hátra, midőn a színmű meséje actióba lép. Georgette ragyogó palotában lakik, főúri társaság fogad és abba jár leányával Paulával, ki szép nagy leány és anyja multját távolról sem ismeri. Az első felvonás elején Georgette találkozik az indiákról hazatért Chabreuil grófnál, a ki ledér népekesnővel vég napokat töltött, mint katonatiszt. Chabreuil gunyos vidámsággal beszél meg Georgette mostani helyzetét és e közben megtudja, hogy Paula csakugyan

elhunyt barátjának leánya. Éppen estély van Georgettenél és Chabreuil meglátja vendégeit, de ugyanakkor megtudja, hogy Georgette ismeretségben áll Chabreuil grófnéval, nagybátyja feleségével és a mi több, az estélyen találkozik unokáöcsével Gontran-nal. Ez felháborítja, de izgatottsága fokozódik, midőn értésére jut, hogy keresztleánya Aurora meleg barátságban él a Georgette leányával. Paulával Georgette ezt eszre veszi és kérdést intéz a grófnőhöz. Ez kijelenti, hogy ezt a viszonyt nem nézheti el és családját elszakítja Georgette és Paulától. Georgette kéri, hogy hallgasson otthon arról, hogy ő neki minő multja van és hogy nem a társaságban születet. A gróf mágnep esteíg hallgatást ígér, de — ugymond — ha kérdezni találja Chabreuil grófné, ő hazudni nem fog.

Chabreuil grófnét az a kedvencz terve foglalkoztatja, hogy Aurorát, fíához Gontranhoz adja nőül. Gontran pedig az első szerelem arós szenvedélyével szereti Paulát a Georgette leányát. Gontran sem tud semmit leendő anyosa multjáról. Ez a második felvonás expositója, mit nyomban követ a bonvodalom. Chabreuil grófné a Chabreuil gróf jelenlétében kijelenti Gontran előtt, hogy Aurorát neki szánta. Gontran kiterőleg felel: „Talán van más, akit szeretsz?” „Igen.” — Paula. — A grófnének nincs semmi kifogása, miután Gontran biztosítja, hogy Paula is szereti őt. Jó. De a hercegnőről sokfélélt suttoznak. „Apropos! It van a gróf, ő ismeri, hiszen barátónéve évek óta. Mit tud róla, mondja el?” — A gróf, — minthogy kérdik, — elmond mindent. Hogy Georgette népekesnő volt, hogy Paulina természetes gyermek. Ez természetesen elég arra, hogy a grófné gyűlölettel gondoljon arra a gyálatzatra, a mit Georgette és leánya látogatása ejtett háján. Gontran azonban nem táutorodik el. Kijelenti, hogy Paula az erényesség mintaképe és marad elhatározása mellett, hogy nőül veszi. A grófné a leányának sem hajlandó megbocsátni az anyja multjáért.

„Egy rossz nőnek, — feleli Gontran. — nem szabad tehát a leányát becsületessé nevelni? Ezt jelenti a te ellenkezésed!” A grófné Chabreuilhez fordul: „Te elvonnéd Paulát?” „Rögtön!”, feleli a gróf, de azonnal azt az értelmet adja szavainak, hogy ő egy legény, család nélkül és így nem kötelezi semmi, a mig Gontranak kötelességei vannak családijánban. Gontran látszólag lemond és a felvonás azzal végződik, hogy a szaktitás első jelöl, a Chabreuil-házba érkező Paulát valami ürügy alatt a gróf visszakíséri haza, hogy sohse találkozzék Aurorával, a mint hogy Georgettenek sem szabad a ház küszöbét többé átlépni.

Igy a bonvodalom erős és teljessé válik a harmadik felvonásban, midőn Paula mindent megtud anyjáról, minden árny ráborul arra az alakra, kit ő istenítve látott anyjaként maga előtt. Természetesen először is szerelmére gondol, melyről le kell mondanani és aztán anyjára, a kit most... Chabreuil gróf azonban nem engedti ezt az elhatározást megérni Paulinában és megérteti vele, hogy anyját — ki őt oly tisztvá, nemessé nevelte — csak tisztelni tartozik. Paula a gróf gyönyörű beszédétől meghatva, újra a régi rajongással gondolt anyjára és elhárarozzák, hogy sohase tudja meg Georgette, hogy leánya ismeri multját.

A negyedik felvonásban a gróf, ki Georgettenek boldoggá akarja tenni leányát, meghozza Chabreuil grófnétől az utolsó feltételt, a mely mellett a grófné fia Gontran elveheti Paulát. Carlington herceg Georgette ferje meghalt. Georgette temettesse el Angliában a családi sírboltban. Mig Georgette oda jár, addig Gontran és Paula közt el lesz intéve minden a házasságra, a mire Angliában fognak lépni. A házasság után Georgette Angliában marad és leányával nem élhet tovább. Minden évben hat hétre találkozik leányával. Azontul nem léteznek egymás számára.

Ah, hisz ez a te grófnéd egy szörnyeteg! — kiált fel a grófnőhöz De ez az utolsó feltétel. Ha tehát Georgette leánya boldogságát ohajja, akkor fel kell áldoznia magában az anyát.

Mielőtt Paula e feltételt megtudná, egy jelenetben Aurora bevallja azt, a mit eddig elpalástolt: Gontran iránti nagy szerelmét.

Utolsó előtti actus erre a Gontran és Paula találkozására. Gontran nem akar anyja ellenére a családon kívül Paulával és Georgettevel élni. Paula pedig a legnehezebb fájdalom árán kijelenti, hogy anyja nélkül nem él. Ott van Gontranak Aurora, ő szereti, szeresse. Családjuk méltósága is jogossá teszi a frigyet.

Gontran és Paula tehát élválnak. Georgette előt kijelenti, hogy Gontran-nal szemben tévedett; nem szerette, csak hitte, hogy szereti. Georgette így teljesen meg van nyugodva és remél leánya boldogságát.

Hárman maradnak a salomban: Georgette, Paula és Chabreuil gróf.

Nem ebédel nálunk? — kéri Georgette a gróft.

Nagyon szivesen, — feleli ez és Paulát karonfogva vezeti az ebédő aajtáshoz, a hol Georgette várja őket, arczán sejtelmes öröm kifejezésével. Sardou kétségkivülnek jelzi ezt, hogy a gróf elveszi Paulát. Tehát: Egy úri ember elvehet egy kifogástalan leányt, ha annak anyja nem is volt mindig az, de a kérdéses úri embernek független életének kell lenni, hogy a mikor nevet hazához vezet, ahhoz a férjjen kívül ne legyen senkinek köze. Ez a Sardou sejtető nézete a bukott nők tisztességes leányaira nézve. Nagyon messze vinne e kérdésnek a fejtegetése, a mi ugy is haszatalan, mert itt bizonyos megállapodást törvényezni tenni lehetetlen, de még elfogadott szokássá sem, mert magának a társadalomnak az érdekei és bünei gyakra a rossz az a jóval kényelhetlenül egy rangba helyezik. Maga a darab sceneriája, érdekesen szőtt párbeszédei és kitűnő hatású lélektani fejtegetései, a Sardou mesteri kezére vall. A kérdés megoldása azonban visszatetszik. Ez látott a közönség is, mely nem tudott megbarátkozni avval, hogy a 41 éves gróf egykori szeretőjének leányát veszi nőül.

Különbben is a darab általános hatása inkább nyomottnak mondható. Szinte látni lehetett, hogy a darab által felvetett kérdés nálunk — ha nem is egészen, — de mégis idegen és így inkább az általánosabb emberi érzés, mint a szereplők sorsa hatott a közönségre.

Legzajosabb hatása volt a harmadik felvonás zárjelenetének, mikor Georgette és Paula egymástól titkolva, kölcsönösen egymástól remélnék vigaszt.

A szereposztás igen jó volt. Georgette-et természetesen Hunyady Margit játszta egész bravórral s azzal a hatással, melyet ő az efafta szerepekben oly nagy mértékben tud kelteni. A második felvonás után a közönség zajosan tapsolta őt és Czayuga Emánál, ki Paulában egy kiválóan rokonszenves szerepelt gazdagítja repertoire-jét. Ugy-szintén Havas Aranka, ki mint Aurora az istenes gondolatokkal és folyton titkolt szerelmével — főleg midőn ezt bevallja — igen kedves volt s a természetes naivság hű hangját nagyon eltalálta. — Peterdy Chabreuil gróft játszta egy kissé hidegen. A grófnak nemesszűvéséget, mely a darab végén oly szépen nyilvánul — már előbb is sejtetni lehetne, hangban, vagy egy-egy elárló mozdulattal. Altalában néve distingválta gavallér volt, mint a minőnek lennie kellett és igen szépen szavalt a patheticusabb helyeken. Somló igen rokonszenvesen Gontran volt s hozzáadtunk, hogy kifogástalanul salonias, a milyen Somló mindig. Siposné (Chabreuil grófné) nagyon járult hozzá, hogy a darab ensemble-ja a criticusabb helyeken is zavartalan legyen.

A jövő hét műsora. Vasárnap, február 19-én: „Fehér Klári”, eredeti népszínmű 3 felvonásban; hétfő, február 20-án: „Quasimodo, a notredame-i templom harangzófia”, népdrama énekekkel 5 szakaszban; kedd, február 22-én: „Steru Izák a házaló zsidó vagy: egy a mi népünk ből”, életpé énekekkel 3 szakaszban; szerda, február 23-án, K.-Jászay Mari asszony első vendégjátékú, bérletszünetben: „Cymbelme”, tragedia 5 felvonásban Shakespeare-től. (először); csütörtök, febr. 24-én, K. Jászay Mari asszony második vendégjátékú bérletfolyamban: „Az ember tragédia”, dráma költemény 5 szakaszban; péntek, február 25-én, a vidéki színezett nyugdijalajának gyarapítására, bérletszünetben: „A cigánybáró”, operette 3 felvonásban; szombat, február 26-án K.-Jászay Mari asszony harmadik vendégjátékú, bérletfolyamban „Lecouvreur Adrien”, dráma 5 felvonásban; vasárnap, február 27-én, K.-Jászay Mari asszony utolsó vendégjátékú bérletszünetben: „Borgia Lucretia” 5 felvonásban. (Először.)

Irodalom és művészet.

A „Jósi és Erzsike” című György és Rudolf által jelenl szerkesztett gyermeklap betedik száma is megjelent a következő érdekes tartalommal: „A fa és árnyéka”, Józsi és Erzsike től. „Jósi és Erzsike a nagyvilágban” című alatt Mád a y Mátyas értekezik az állatvilágról. Ezután „A vadkan és az ab”-ról ir verses állatmesét R. mig L a c z i b a c s i csinosan megírt. Igaz történetek”-kel örvendeztetik meg kis olvasóit. O c s a i Lajos „A stundiszó bálját”-t verseli meg, a „Kedves nagytata” című czikk pedig tanulságos, képekkel is illusztrált gyermek-játékokat mutat be. A „Hasznos apróságok” rovata után B r á n y Gyulától közöl a lap egy kis verset, melyet a „Vallás és Erköles” szépen szerkesztett rovata követ. S c h r o d t György „Sir Rowland Hill”-ről értekezik, L a s z k a Lajos gyermek-játékokat közöl, Gy. Pedig „C z i v a k o d o k” című kis verses mesét, melyet csinos apró képek illusztrálnak. „A madár télen” című gyermekdal után, melyhez Mád a y Mátyas írt szöveget, talányok és betűrejtvények, valamint megfejtések zárják be a lapot, melynek kiállításá igazán dicséretére válik E n d e s Dánielnek, a lap törekvő fiatal kiadójának.

Hangverseny. A H e c k m a n n -féle európai híri kölni vonónégyes Aradon márczius 13-án d. u. 5 órák Krispin termében kamarahangversenyt rendez. A vonónégyes tagjai H e c k m a n n Róbert, F o r b e r g Ottó, A l l e k o t t e Tivadar és B e l l M a n n Ríchárd. Műsor: 1. Volkmann: G.-moll vonónégyes a) Allegro con Spirito. b) Andante. c) Scherzo Allegro molto. d) Andantino és Allegro energico. 2. a) Beethoven L. Variatíok op. 18. 5. számú A-dur vonónégyesből. b) Mendelssohn F. Scherzo op. 41. E-moll vonónégyesből. c) Sebmann R. Assai agitato op. 41. 3. számú A-dur vonónégyesből. d) Grieg Edvárd Finale al Saltarello op. 27. G-moll vonónégyesből. 3. Beethoven L. op. 59. 2. számú vonónégyes. a) Allegro 3/4. b) Molto Adagio 3/4. c) Allegretto 3/4. d) Finale. Presto (alla breve). — Helyárak: Körszék 3 ft, számtott szék 2 ft, bemeneti jegy 1 ft. Jegyek előre váltathatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésben.

Farsang.

VI.
Ard, február 19.

Egy elite-álarzós bál tartatott meg ma éjjel a „Fehér-Kereszt” nagy termében, melynek avval a válságos körülményvel kellett megküzdnie, hogy masnap ugyanitt ismét egy fényes elite-bála készül az aradi közönség.

A küzdelem azonban teljes diadallal végződött, és bizvást elmondhatjuk azt, hogy e diadalt régi honvédek leghébb győzelmük közé sorozhatják.

Az aradi közönség ismét tanujelét adta a honvéd-egylet iránti rokonszenvének, a mit különben ez az egylet teljes joggal követelhet magának és a mit teljes mérben meg is érdemel.

A mi publicumunk még egyben sem mulasztotta el, hogy az elagott honvédek

ÉREMMEL KITÜNTETVE

Virágessokrokat legszebb élővirágokból,

legújabb divat szerint izlésteljesen összeállítva, színházi, menyegzői, névnap, bál és egyéb ünnepélyes alkalmakra, nemkülönbön

koszorukat, füzéreket

élő vagy szárított virágokból a legjutányosabb áron tisztelettel ajánl

KELLER GYULA

mű- és kereskedelmi kertész, Aradon, Orczy-utca 26. sz.

Vidéki megrendeléseket is készséggel teljesítik. Csomagolási díj nem számítatik.

Elárúító helyiség: Főter 19. sz., a törvényszéki épülettel szemben.

100-3.3

Távírat: K. Keller Gyula Aradon.

Papir, gyári raktár.

Nagy választék
író-, levél-, rajz-, csomag- és egyéb
papirokból.

Könyvnyomdai
munkák

az üzletben lévő és saját nyomd
által azonnal és a legcsinosabb
kiállításban elkészítetnek

Nagybani és
kicsinybeni
eladás.

BLOCH H. könyvnyomda,
Arad, Főter 14. szám.

Diszlevalpapirok,
Billet de Corr.
csinos dobozokban.

Emlékkönyvek és al-
bumok, festék szekrény-
kék, tollszekrények, va-
lódi francia szivarka-hüve-
lyek, Riffler-féle rajzeszközök,
Watman, Schleicher-féle és fiu-
mei mérő-szallagok, technikai
festékek.

Természettani eszközök, u. m.:
villanytelepek, villanygépek, telefonok,
vezető-sodrony stb.

Pontos és olcsó kiszolgálás.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Nagybani és kicsinybeni eladás.

Kő- és szinnyomatu-, vonalozó- és könyvkötő-munkák.

Nagy raktár üzleti könyvek és irodai eszközökből.

Pontos kiszolgáltatás

DRATSAY LAJOS

fűszer-, gyarmat- és csemege-kereskedése

a „fehér macská”-hoz,

ARADON, MINORITA-PALOTA.

Ajánlja jól berendezett raktárát mindenemű fűszer, csemege, valódi
finom angol, kínai theák, valódi tiszta jamaika, cuba és brazíliai rumokat,
finom likörök, valódi szerémi szilviorium, asztali fehér borok, aszu, veres
és pezsgő borok, magyar és francia cognac.

Továbbá kitünő ementhali, groi, rochefort, pármái, gorgonzola, hollandi,
strachino, imperial, herbersdorfi, hagenbergi, exelsior és montenegro sajtok.
Friss hollandi hering, füstölt és páczolt heringek, angolna, oroszka, sós
ajóka és olajban, caviar, francia és magyar mustár.

Kassai sódar nyersen és főzve, olasz mortadella, debreczeni kolbász,
oldalal és pörzsölt paprikás szalonna.

Naponta friss bécsujhelyi kolbász, mustkolbász, déli gyümölcsök, cse-
mege-czukorkák.

Becses pártfogásért esedez, mély tisztelettel

81-4.5

DRATSAY LAJOS.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Egy jó erkölcsű fiu tanulónak felvétetik.

3 darab narancs 10 krajczár.

3 darab narancs 10 krajczár.

Üzlet-áthelyezés.

Alólirott bátorkodom a nagyér-
demű közönség és t. megrendelőim
szives tudomására hozni, hogy a már
15 év óta Kossuth-utca 2. szám alatti,
volt Pápai-féle házban létezett

kocsi-, nyerges-,
és

fényező-üzletemet

f. é. februárhó 1-én Wesselényi- (ez-
előtt hosszu-) utca 1. sz. alatti saját
házamba, a Széchenyi-utca közelében
helyeztem át. Midőn az eddig belém
helyezett bizalmat megköszöném, ké-
rem a nagyérdemű közönség szives
pártfogását.

Tisztelettel:

KOVÁCS ISTVÁN,
kocsi-gyártó.

138-3.10

BRAUN ADOLF

szobafestő.

Aradon, határ-utca 9-ik sz.

Van szerencsém a t. helybeli és
vidéki közönség tudomására hozni, hogy
lakásomat a Szabadságtéri Schreier-
féle házból áttettem határ-utca 9-ik
számu saját házamba.

Elfogadok mindenféle

szobafestészeti munkákat

a legjutányosabb áron Munkáim által
Aradon a leg iső házaktól számos el-
ismerő nyilatkozattal bírok. A közön-
ség szives megtekintésére a legújabb
francia és német festészeti minták-
kal szolgálók.

A n. é. közönség szives pártfogását
tiszttelettel kéri

BRAUN ADOLF,

149-1.10

szobafestő.

Ugyanott egy két szobából álló
lakás kedvező feltételek mellett kiadó.

VALÓDI FRANCZIA COGNAC PUIET CASTILION ÉS TARSAITÓL.

SCHENK E.

fűszer- és csemegeáru üzlete
Aradon, Szabadságtér, ó városház-épület.

A „SZARVAS”-HOZ.

Ajánlja d ú s a n felezerelt

fűszer-, anyag-, festék-, gyarmat- és csemege-áru
RAKTÁRÁT.

Közvetlen behozatott valódi finom
Chinai, orosz és caravan theákat,

ananász, jamaikai és brazíliai rumokat,

francia és hollandi liköröket,

széremi szilviorium, belai borovicska,

magyar és francia COGNAC,

CAVIAR,

azonfelül friss és szép malagaszőlő, datolya, olasz mogyoró, füge, mandula,

Czukros déli gyümölcs, citrom, narancs, török szilva, görzi maroni, szép dió.

Kiváló tisztelettel:

Minden postai vagy vasuti megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

SCHENK E.

Amerikai salon-petroleum.

EREDETI FINOM FIZINGER-TORFA DARABJA 50 KR.

Naponta friss rozskenyér.

3 darab narancs csak 10 kr.

talpasi nagyvendéglő,

mely a
mészárszékkal van egybekötve
kedvező feltételek mellett
folyó évi ápril 1-étől
kiadó.

Bővebben értekezhetni Weisz Márton regalebér-
lővel Talpason. 125-1.2

**Szőnyegek,
Paplanok,
Matrácok,**

angol és erdélyi pokróczok,
melyek a

főtéren, Hermann-udvar épületben
létező fióküzletem raktárán még meg-
vannak

helyiség-változás

miatt 1886. májushó 1-ig
csodálatos olcsóra leszállított árákért
adatnak el.

118-3-12

Mély tisztelettel
Reich B. Károly.

BRUCKNER LIPÓT

Arena-épület, ARAD, főtér 20-ik szám.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy helyben teljesen bécsi mintára

aranyozó-műhelyt

rendeztem be, melyhez a megkívántató jeles munkaerőket direct Bécsből sikerült megnyernem, minél fogva azon előnyös helyzetben vagyok, hogy minden néven nevezendő aranyozási munkát, úgy ujat, mint javításokat a legjobban és legolcsóbban eszközölhetek.

Valamennyi kép- és tükröket, mely üzletemben árusítatik, műhelyemben a legnagyobb figyelemmel készül, minél fogva ezek sokkal jobbak és tartósabbak, mint a közönséges bécsi gyári tucatmunkák.

Egyidejűleg ajánlom dusan felszerelt raktáromat **szent-, táj- és genre-képekből** minden nagyságban és kivitelben.

Tükrök fa-, antiqua- és aranykeretben.

Nagy raktár **vas- és fabutorokban** inga-, hajó- és ébresztő-órákban.

Mindezen tárgyak a legolcsóbb cassa-árak mellett, mint kis részletfizetésre is árusítatnak.

Tisztelettel

BRUCKNER LIPÓT.

156—1.6

TÖRÖK GERGELY, Aradon.

A farsangi idényre ajánlom nagy választékban levő férfi bálai cikkeit u. m.:

Cylinderek, clackok, nyakkendő, keztyű, divatos ingek, gallér, kézelő, lakcipő, harisnya, álarcok, sat.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri tisztelettel

Török Gergely

férfi divatáru terme

az „ARANY EMBER”-hez

főtér 21-ik szám, a megyeházzal szemben. 16—11.50

Szolid szolgálat.

Nagy választék farsangi cikkekben.

Nagy választék farsangi cikkekben.

10490—1886.

Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék, mint tikkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Koszperda János aradi lakos végrehajthatónak Hucz Jován és neje Urbán Nancsi mikalakai lakos végrehajtást szenvedő elleni 696 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék területén levő és Mikalakan fekvő, a 264. sz. telekkönyvben Hucz Jován és Urbán Nancsi nevére A. I. 1. alatt felvett 266. számú beltelkes házra az árverést 617 forint 20 krban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887. évi márczius 18-án, d. e. 10 órakor Mikalaka községánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsarának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Aradon, a kir. tikkvi tvszéknek 1886. évi decemberhó 4-ik napján tartott üléséből.

Az aradi kir. törvényszék mint tikkvi hatóság.

163—1.1

Ménesesen

egy szép terjedelmű s j karban levő szőlő összes requisitumokkal együtt jutányos áron eladó. — Értekezhetni Horváth József városi tanítóval, Adám-utca, 6--a szám alatt.

160 1—2.

Árlejtési hirdetmény.

A gyoroki ref. egyház iskolaépítésre határozván el magát, felhívja az építészek figyelmét az építkezés tervének betekintése és ennek alapján f. évi mártius hó 1-éig a elkészíti hivatalnál a zárt vagy személyes ajánlat benyújtására.

Molnár Lajos,

a főgondnok helyettesítésében:

Fekete Imre,

ref. lelkész.

157 1—2.

Legolcsóbb bevásárlási forrás Obetkó Kálmán

üzletében

Aradon, főtér 39. sz. a.

Tombola és ajándéktárgyak, Társasjátékok, domino, lotto, lóverseny stb. Bál- és salon-legyezők, keztyűk, fehér cipők.

Illatszerek, szappanyok, toalettvizek és hajporok.

Petroleum-lámpák, függő és asztali, valamint éjjeli

Istálló- és viharlámpák,

Üvegtermékek, pohártartók, pálinka-servicek, bor- és sör-garnitúrák, gyümölcs-tartók, virág-vázák,

Tálcák fából, plé- és alpaca,

Thea- és kávé-főző gépek, rez és nickel,

Csillárok, üvegből és bronzból 8 ágától 12-ig, különösen templomok és kápolnába,

Albumok papírból, bőrből, vászon- s plüchből,

Varró-Necessairek, író mappák és poesie-könyvek,

Péncz- és oldaltárcák,

Fa kosettek ékszernek, kézi munkának és thea-czukornak,

Póstai rendelvények azonnal teljesítetnek. 24—14.17

Virág-asztalok és hozzá való virágcserepek, Thea-asztalok nyolcz szeg'etű és kerek márvánnyal és anekül,

Gyermekjátékok, figyelemre méltó a belföldi ipar, kézi- és munkakosarak, munka asztalok, belföldi ipar, viasz vásznak, szatla, butorra, fürdő-s mosdó-szobákba,

Futó szőnyegek, valamint nagyobb ebédlő-szőnyegek,

Ablakredők, vászonból és fából szőve,

Sártörők, szalma, gyékény, tengerfű, Coeus és gummiból,

Útazó-táskák, kofferek, plaidok, angol úti pokróczok,

Ló-pokróczok és kaszír szövetek, belföldi ipar, igen előnyös árakban. Székek léczzeve, szobai és kerti, felette erősek és jutányos árak mellett.

Lábbelik urak, hölgyek és gyermekeknek,

Mindenemű harisnyák,

Az egészség fenntartására vizszűrő-gépek tömörített faszénből 1 frt 60 krtól 8 frtig, Szodaviz készítő gépek 6 frttól 12 frtig,

Orvos és chirurgical készletek igen nagy választékban, külön árjegyzékben, főbb ezikkék, ágyneműk, flanel, gummi, vászon bandageok, sörvkötők, bongul és Canderek, méh-tükrök,

Inhalatio-gépek, Cystirok, seb-feszkendők, Irrigaseurók, gummi harisnyák és még mindenemű szoptató üvegek és tej-szivők.

Kalapok férfiaknak,

Sapkák téli és nyári, nyakkendők, bál- és sötét színben,

Cottillon-táncjelvények, álarcok a legjutányosabb árakon.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a főtér 18-ik szám alatti Habereger-féle házban 6 év óta fenálló

WECHSLER és NAGY-féle

fűszer-, festék- és anyag-áru üzletet

saját számlámra átvetem és azt

WECHSLER JÓZSEF

kereskedelmileg bejegyzett czég alatt folytatom.

Midőn egyttal eddigi nagybecsű pártfogásáért köszönetet mondok, kérem azzal ezután is engem megtisztelni, biztosítván, hogy minden igyekezetem oda irányuland, miszerint legjobb minőségű áruk, pontos kiszolgáltatás és legjutányosabb árak által meglegedésüket továbbra is kiérdemeljem.

Kiváló tisztelettel, alázatos szolgálja:

102—3.6

WECHSLER JÓZSEF.